

Svensk författningssamling

Lag om ändring i fängelselagen (2010:610)

SFS 2026:530

Publicerad
den 20 maj 2026

Utfärdad den 13 maj 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om fängelselagen (2010:610)

dels att 1 kap. 5 §, 2 kap. 3 och 4 §§, 3 kap. 1 §, 6 kap. 3 §, 8 kap. 10 §, 10 kap. 1 § och 11 kap. 4 och 5 §§ och rubriken närmast före 2 kap. 3 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 1 kap. 4 a och 5 a §§, 2 kap. 3 a §, 6 kap. 11 §, 7 kap. 13 § och 8 kap. 10 a §, och närmast före 6 kap. 11 § och 8 kap. 10 a § nya rubriker av följande lydelse.

1 kap.

4 a § Vid alla åtgärder som rör intagna som inte har fyllt arton år ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. En intagen som inte har fyllt arton år ska ges möjlighet att framföra sina åsikter i frågor som rör honom eller henne och vid bedömningen av barnets bästa ska hänsyn tas till barnets åsikter.

5 § Verkställigheten ska utformas så att den intagnes anpassning i samhället underlättas och så att negativa följder av frihetsberövandet motverkas.

Verkställigheten ska, i den utsträckning det är möjligt utan att kravet på samhällsskydd eftersätts, särskilt inriktas på åtgärder som är ägnade att förebygga återfall i brott. För varje intagen ska det upprättas en individuellt utformad verkställighetsplan.

Verkställigheten ska planeras och utformas efter samråd med den intagne och i samverkan med berörda myndigheter.

För en intagen som inte har fyllt arton år ska verkställigheten utöver vad som framgår av tredje stycket, om det är möjligt, planeras och utformas efter samråd med den intagnes vårdnadshavare. I de fall det bedöms lämpligt får samråd även ske med andra personer. Vid behov ska samverkan även ske med andra berörda aktörer.

5 a § Socialnämnden i den kommun som enligt 29 kap. socialtjänstlagen (2025:400) har ansvar för en intagen som inte har fyllt arton år ska utse en särskild handläggare för honom eller henne.

¹ Prop. 2025/26:132, bet. 2025/26:JuU30, rskr. 2025/26:241.

Placering av barn och unga

3 § En intagen som inte har fyllt arton år får inte vistas tillsammans med intagna som har fyllt arton år och ska placeras på en avdelning som är särskilt anpassad utifrån barns behov och rättigheter (barn- och ungdomsavdelning).

Undantag från första stycket får göras endast om det är till den intagnes bästa.

3 a § En intagen som har fyllt arton men inte tjugooett år får placeras på en barn- och ungdomsavdelning om det finns särskilda skäl och det är till det bästa för intagna barn på avdelningen.

4 § En intagen får placeras på en avdelning med särskild hög grad av övervakning och kontroll (säkerhetsavdelning) om

1. det finns en varaktig risk för att den intagne rymmer eller fritas och det kan antas att han eller hon är särskilt benägen att fortsätta allvarlig brottslig verksamhet, eller

2. det finns särskild anledning att anta att det behövs för att hindra den intagne från allvarlig brottslig verksamhet under vistelsen i anstalt.

Ett beslut om placering på en säkerhetsavdelning ska omprövas så ofta det finns anledning till det, dock minst en gång i månaden.

En intagen som inte har fyllt arton år får inte placeras på en säkerhetsavdelning.

3 kap.

1 § En intagen ska ges möjlighet till sysselsättning i form av arbete, utbildning, brotts- och missbruksrelaterad programverksamhet eller annan strukturerad verksamhet.

En intagen som inte har fyllt arton år får inte erbjudas sysselsättning i form av arbete.

6 kap.

3 § Intagna får hållas avskilda från varandra i anslutning till dygnsvilan.

Intagna som inte har fyllt arton år får i anslutning till dygnsvilan inte hållas avskilda från varandra under en längre period än elva timmar, utöver tid för inlåsning och upplåsning. Inlåsning får påbörjas tidigast 15 minuter före den bestämda tiden för inlåsning på bostadsrummen och upplåsning ska avslutas senast 15 minuter efter den bestämda tiden för upplåsning av bostadsrummen.

Uppföljande samtal för intagna som inte har fyllt arton år

11 § En intagen som inte har fyllt arton år ska, om det inte är uppenbart obehövt, erbjudas ett uppföljande samtal efter att ett beslut om avskildhet har verkställts om beslutet avser

1. avskildhet av ordnings- och säkerhetsskäl enligt 5, 6 eller 7 §,
2. avskildhet vid utredning av misskötsamhet enligt 8 §, eller
3. avskildhet vid kroppsbesiktning enligt 9 §.

Vid samtalet ska den intagne informeras om skälet för åtgärden och ges möjlighet att framföra sin uppfattning om den.

13 § I frågor som rör besök och andra kontakter ska särskilt beaktas den rätt som intagna som inte har fyllt arton år har att hålla kontakt med sin familj.

8 kap.

10 § En intagen får beläggas med fängsel

1. vid förflyttning inom anstalt och vid transport eller annan vistelse utanför anstalt, om det är nödvändigt av säkerhetsskäl, eller

2. om han eller hon uppträder våldsamt och det är absolut nödvändigt med hänsyn till den intagnes egen eller någon annans säkerhet till liv eller hälsa.

En läkare ska så snart som möjligt undersöka en intagen som har belagts med fängsel enligt första stycket 2.

En intagen som inte har fyllt arton år får inte beläggas med fängsel som innebär att den intagne fixeras i en bältessäng eller på annat liknande sätt.

Uppföljande samtal för intagna som inte har fyllt arton år

10 a § En intagen som inte har fyllt arton år ska, om det inte är uppenbart obehövt, erbjudas ett uppföljande samtal efter att ett beslut har verkställts om beslutet avser

1. kontroll av bostadsrum enligt 2 §,
2. kroppsvisitation enligt 3, 4 eller 5 §,
3. kroppsbesiktning enligt 3, 4 eller 6 §, eller
4. fängsel enligt 10 §.

Vid samtalet ska den intagne informeras om skälet för åtgärden och ges möjlighet att framföra sin uppfattning om den.

10 kap.

1 § En intagen får, för att underlätta hans eller hennes anpassning i samhället, beviljas tillstånd att vistas utanför anstalt för viss kort tid (permission) om

1. minst en fjärdedel av strafftiden, dock minst två månader, har avtjänats, och

2. det inte finns en påtaglig risk för att den intagne kommer att begå brott, undandra sig straffets fullgörande eller på annat sätt missköta sig.

För en intagen som avtjänar ett livstidsstraff ska tiden enligt första stycket 1 bestämmas som om strafftiden är arton år.

Om det finns särskilda skäl får permission beviljas tidigare än vad som följer av första stycket 1. Vid bedömningen av om det finns särskilda skäl ska det särskilt beaktas om den intagne inte har fyllt arton år.

11 kap.

4 § Vistelse i halvvägshus innebär att en intagen är placerad i ett av Kriminalvården kontrollerat hem som är anpassat för att ge intagna särskilt stöd och tillsyn.

Vistelse i halvvägshus får beviljas en intagen som har behov av särskilt stöd eller tillsyn om

1. minst halva strafftiden, dock minst tre månader, har avtjänats,
2. det inte finns någon beaktansvärd risk för att han eller hon kommer att begå brott, undandra sig straffets fullgörande eller på annat sätt allvarligt missköta sig, och

3. han eller hon utför arbete, får behandling eller deltar i utbildning eller särskilt anordnad verksamhet.

Den intagne får inte vistas utanför halv vägshuset annat än på särskilt bestämda tider.

En intagen som inte har fyllt arton år får beviljas vistelse i halv vägshuset tidigare än vad som följer av andra stycket 1 om det finns särskilda skäl.

5 § Utökad frigång innebär att en intagen under kontrollerade former avtjänar fängelsestraffet i sin bostad.

Utökad frigång får beviljas om

1. minst halva strafftiden, dock minst tre månader, har avtjänats,
2. det inte finns någon beaktansvärd risk för att den intagne kommer att begå brott, undandra sig straffets fullgörande eller på annat sätt allvarligt missköta sig,
3. han eller hon har tillgång till bostad, och
4. han eller hon utför arbete, får behandling eller deltar i utbildning eller särskilt anordnad verksamhet.

En intagen som inte har fyllt arton år får beviljas utökad frigång tidigare än vad som följer av andra stycket 1 om det finns särskilda skäl.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

På regeringens vägnar

JESSICA ROSENCRANTZ

Rezanne Marouf
(Justitiedepartementet)